

BEGELEIDENDE NOTA

van: het secretariaat-generaal

aan: de Conventie

Betreft: Toespraken tijdens de openingszitting van de Conventie op 28 februari 2002

Voor de Conventie gaan hierbij de toespraken die de voorzitter van de Europese Raad, de heer José Maria Aznar, de voorzitter van het Europees Parlement, de heer Pat Cox, de voorzitter van de Europese Commissie, de heer Romano Prodi, en de voorzitter van de Europese Conventie, de heer Valéry Giscard d'Estaing, hebben gehouden tijdens de openingszitting van de Conventie op 28 februari 2002.

**Toespraak van de voorzitter van de Europese Raad, José M. Aznar
tijdens de openingszitting van de Conventie over de toekomst van Europa
Brussel, 28/02/2002**

Meneer de voorzitter van Parlement

Meneer de voorzitter van de Commissie

Meneer de voorzitter van de Conventie,

Geachte Heren

Vandaag begint de Conventie met haar taak: de uitvoering van het akkoord van de Europese Raad van Laken over het voorbereiden, in alle veiligheid en transparantie, van de volgende Intergouvernementele Conferentie.

Overeenkomstig hetgeen in de verklaring van Laken in het vooruitzicht is gesteld, openen wij vandaag plechtig de Conventie onder voorzitterschap van Valéry Giscard d'Estaing, omdat hij in zijn politieke loopbaan, die hem tot een ervaren politicus heeft gemaakt, groot aanzien heeft verworven.

Zoals u zich wel kunt indenken wordt tijdens deze plechtigheid door alle sprekers met bijzonder genoegen het woord tot u gericht, ook door het Spaanse voorzitterschap.

Wij staan ter beschikking van voorzitter Giscard d'Estaing, vice-voorzitters Amato en Dehaene en alle leden van de Conventie, om al het nodige te doen opdat zij met hun opdracht binnen het voorziene tijdschema het beoogde doel kunnen bereiken.

Dames en heren,

Nice is de reden waarom wij vandaag hier zijn. In Nice werd moeizaam een gemeenschappelijk akkoord bereikt over de onontbeerlijk institutionele hervormingen waarmee de uitbreiding gepaard moet gaan en waarmee de toekomst van de Unie moet worden voorbereid.

Het Verdrag van Nice was de weerslag van een onmiskenbare politieke realiteit, namelijk de hereniging van het continent, en dit Verdrag kon worden goedgekeurd dankzij het bekwame werk van het Franse voorzitterschap.

Vervolgens hebben wij, de staatshoofden en regeringsleiders, de Conventie bijeengeroepen, die vandaag begint, in het besef dat in de nieuwe fase nieuwe werkwijzen en besluitvormings-procedures nodig zijn om verder te blijven bouwen aan "meer Europa", zoals dit halfjaar het devies is van het Spaanse voorzitterschap.

Dames en heren,

De Europese eenheid zoals die tot dusver is bereikt is de triomf van een historisch experiment. Onze Unie berust vandaag ongetwijfeld op het gemeenschappelijke beleid en op de stevige fundering van een interne markt en een gemeenschappelijke munt. Daarom ben ik het niet eens met diegenen die

van mening zijn dat het integratieproces een bestaanscrisis doormaakt.

Het is zelfs zo dat die zogeheten crisis samenvalt met een bijzonder dynamische fase van het eenmakingsproces, zoals blijkt uit de snelheid waarmee de euro in omloop werd gebracht, de snelle vorderingen met de nieuwe ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid, het effectieve begin van een gemeenschappelijk defensiebeleid, of de stuwende kracht van de modernisering en de economische en sociale hervormingen. Ook de Conventie profiteert van deze dynamiek, net als het hele Europese uitbreidings- en herenigingsproces.

Toch noopt de situatie in de wereld de Unie ertoe sneller vorderingen te maken. Een befaamd Europees denker, de Spanjaard Ortega y Gasset, wenste dat de Europese landen één zouden worden om in dit deel van de wereld dat wij Europa noemen het nationalisme en het risico van een neergang tegen te gaan. In die zin moet Europa thans beseffen dat haar rol in een wereld die bij de eeuw-wisseling ingrijpend is veranderd, dringend opnieuw moet worden gedefinieerd.

Wij moeten echter inzien dat wij juist dankzij onze successen vandaag meer ambitieuze doelstellingen kunnen nastreven. Ik geloof dat wij onze nieuwe doelen alleen kunnen bereiken indien de consolidatie van het Europese project onze belangrijkste leidraad is.

Anders dan op het eerste gezicht lijkt, is dit geen gemakkelijke taak, en evenmin een poging om alles bij het oude te laten of, zo men wil, een uiting van conformisme. Het houdt in dat twee basisideeën van het integratieproces moeten worden ontwikkeld en verfijnd.

Het eerste is dat onze toekomst afhangt van het evenwicht tussen de fundamentele culturele eenheid van Europa en haar onmiskenbare historische verscheidenheid. De politieke toekomst van Europa ligt in een constitutionalisering op basis van pluriformiteit, met inachtneming van de verschillende staatsvormen van de lidstaten.

Er moet een recht worden ontwikkeld, het communautaire recht dat in het Verdrag van Laken wordt omschreven als "de weg naar een grondwet voor de Europese burgers".

Het tweede basisprincipe van de Europese integratie is dat de Unie geleidelijk de beleidsonderdelen overneemt die tot dusver tot de exclusieve bevoegdheid van de lidstaten behoorden.

Tegelijk zorgen voor een betere verdeling en afbakening van de bevoegdheden is zeker geen eenvoudige taak, omdat we formules en oplossingen moeten kunnen bieden die een aanmerkelijke verbetering betekenen van het dagelijks leven van alle Europeanen.

Het staat voor mij vast dat de bevoegdheden moeten worden verduidelijkt en scherper afgebakend teneinde te kunnen bepalen wat wij samen willen doen, zodat de burger gemakkelijker begrijpt wie wat doet in de Unie en daar derhalve op kan worden aangesproken.

Maar een en ander mag er niet toe leiden dat het reeds verwezenlijkte en geconsolideerde deel van het Europese project wordt teruggeschroefd.

Wij moeten samen blijven doen wat wij tot nu toe samen hebben gedaan en waarmee overigens een onverhoopte levensstandaard is bereikt die heel Europa ten goede komt.

De introductie van de euro moet als een beginpunt en niet als een eindpunt worden gezien. Na deze belangrijke taak die wij onlangs succesvol hebben afgerond, moeten wij onze werkzaamheden richten op de gebieden waarop de burgers - en de internationale situatie - een krachtiger optreden van de Unie vragen: de voltooiing van de ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid, de modernisering van het Europese sociale model met het oog op het realiseren van volledige werkgelegenheid, en de ontwikkeling van een werkelijk buitenlands- en veiligheidsbeleid.

Dames en heren,

De Europese integratie is geen doel op zich, maar een middel dat ten dienste staat van de belangrijkste Europese culturele waarden: fundamentele rechten voor iedereen, zonder discriminatie, pluralistische democratieën, gedeelde welvaart en een concurrerende economie.

Het belangrijkste doel dat deze Conventie moet nastreven is het uitzetten van de route naar een duurzaam en efficiënt Europa.

Een Europa waarin alle burgers onder gelijke voorwaarden kunnen profiteren van de voordelen van de interne markt, de gemeenschappelijke munt en het Europese sociale model.

Ondanks de grote vorderingen die zijn gemaakt, blijft nog een hele weg af te leggen. Alleen met een agenda van concrete projecten en verwezenlijkingen kunnen de burgers ertoe worden gebracht zich achter de vorming van een politieke unie te scharen. Als Europa een toekomst heeft, en daar ben ik ten volle van overtuigd, dan moet het gaan om een project waarin de Europeanen werkelijk geloven en dat zij steunen en positief beoordelen.

Dames en heren,

Ik wil u deelgenoot maken van het grote vertrouwen dat de Europese Raad en ikzelf hebben in deze Conventie en haar voorzitter. Het aantal deelnemers van groot gewicht en aanzien, is buitengewoon hoog.

Ik heb er het volste vertrouwen in dat de Conventie en haar voorzitter de verwachtingen van de Europeanen zullen inlossen, en zich zullen concentreren op de aangelegenheden die onze burgers werkelijk bezighouden.

Het succes van deze Conventie zal afhangen van haar ontvankelijkheid voor de zorgen en verwachtingen van de samenleving zoals die onder meer tot uiting worden gebracht in de diverse nationale debatten en het Europees forum, en die in de debatten van de Conventie aan de orde zullen komen. Voor een ordelijk en efficiënt verloop van de werkzaamheden van de Conventie is het allereerst van essentieel belang dat de synergie met de Europese Raad behouden blijft, omdat die instelling tot taak heeft de definitieve besluiten over de hervorming van de verdragen aan te nemen, en voorts dat de Conventie haar werkzaamheden binnen de gestelde termijn voltooit.

Alleen zo kan de Intergouvernementele Conferentie op korte termijn een akkoord bereiken over een nieuw verdrag, hetgeen ongetwijfeld wenselijk is.

De uitdaging waarvoor deze Conventie zich geplaatst ziet omvat meer dan de veeleisende en moeilijke taak de hervormingen voor te bereiden. Het gaat er ook om de deugdelijkheid te bevestigen van een werkwijze die reeds bij de opstelling van het Europese handvest voor de mensenrechten is gevolgd.

De consolidatie van dit model zou een uiterst belangrijke stap in de noodzakelijke ontwikkeling van het bestaande besluitvormingsproces zijn, en zal bijdragen tot de erkenning die deze Conventie zal krijgen naarmate zij erin slaagt geschikte voorstellen te formuleren om het Europese project te consolideren, de integratie te verdiepen en voortgang te maken bij het leggen van een constitutionele grondslag voor de Europese Unie.

Tot besluit wil ik aan alle leden van de Conventie hulde brengen vanwege de grote, eervolle verantwoordelijkheid die zij op zich hebben genomen, en de wens uitspreken dat hun inspanningen met succes bekroond worden.

**TOESPRAAK VAN DE HEER Pat COX,
VOORZITTER VAN HET EUROPEES PARLEMENT,
ter gelegenheid van de plechtige opening van de Conventie over de toekomst van Europa
Brussel, 28 februari 2002**

Namens het Europees Parlement is het mij een groot genoegen u vandaag welkom te heten in onze vergaderzaal, de plaats waar het idee voor deze conferentie is geboren. Ik onderstreep dat nu, want wij wensen u veel succes en, zoals wij weten, zal het succes vele vaders kennen.

In oktober 2000 voordat het Verdrag van Nice is gesloten, heeft het Europees Parlement een verslag aangenomen over de constitutionalisering van de Europese Verdragen en verzocht om de oprichting van een conventie. Op dat moment dachten we dat een conventie wenselijk was. Na het Verdrag van Nice kwam het Europees Parlement tot de overtuiging dat een conventie een noodzaak is.

In de annalen van de hervorming van de Europese Verdragen wordt de dag van vandaag bijgeschreven als een beslissende en revolutionaire stap voorwaarts voor de Europese democratie en de parlementaire aanpak.

Met deze conventie wordt een lans gebroken voor openheid en transparantie en voor innovatie en creativiteit.

Vijftig jaar geleden beseftte een generatie Europese leiders na een verwoestende oorlog die ons werelddeel had verdeeld, maar al te duidelijk hoe de toestand was, maar zij waren bereid om te dromen over hoe het zou kunnen zijn. Zij bezaten de moed van hun Europese overtuiging. Zij baanden voor Europa het pad naar verzoening en vooruitgang waarop niemand hen was voorgedaan. Wij trekken profijt van die erfenis en van hun vooruitziende blik.

Vandaag moet onze generatie Europeanen hier gevolg geven aan de oproep tot Europese dienst. Ik ben met name ingenomen met het feit dat deze conventie in representatief opzicht werkelijk continentaal van aard is. Ik heet in het bijzondere onze vrienden en collega's uit de kandidaatlanden welkom aan deze constitutionele tafel. De uitdaging waar wij voor staan, waar u voor staat is tevens de uitdaging van een generatie:

- het voor ons gebied en voor deze tijd definiëren en herdefiniëren van de hedendaagse openbare doelstelling, de meerwaarde en de mondiale verantwoordelijkheden van Europa;
- het uitstippelen van de te volgen route;

zodat ons handelen efficiënt en transparant is, aan een democratische verantwoordingsplicht onderworpen en vooral relevant en betekenisvol voor het leven van onze volkeren.

Het Europees Parlement hecht bijzonder veel waarde aan de dialoog met de burger en met het maatschappelijk middenveld. Wij vragen u nadrukkelijk als conventie niet alleen te spreken maar ook te luisteren.

Onze innigste wens is dat deze conventie het pad effent voor een permanente dialoog met onze volkeren, de sociale partners, de civiele maatschappij en de staten en regio's.

Dankzij de parlementaire aanpak zullen uw werkzaamheden openbaar worden geboekstaafd, onder het toezicht van de publieke opinie, en tegelijkertijd via internet worden verspreid door middel van video-streaming op de website van het Europees Parlement. Dit wijst vooruit naar het opener Europa waarvoor u gevraagd bent te zorgen.

Bij de beschouwing van onze gezamenlijke toekomst dienen wij respect te tonen voor hetgeen in het verleden de belangen van de Europeanen heeft gediend. Met betrekking tot het institutionele evenwicht en de institutionele prerogatieven zal het Europees Parlement de nadruk leggen op de noodzaak om een en ander op intelligente wijze te behouden zonder behoudend te zijn.

De conventie die hier vandaag van start gaat, zal uiteindelijk worden afgerekend op haar vermogen om de collectieve wijsheid en wilskracht te bundelen, een evenwichtige en praktische hervorming tot stand te brengen van ons gezamenlijk optreden als Europeanen en onze werkwijze daarbij, en dit alles te doen op een wijze die zich nadrukkelijk aanbeveelt voor de volgende intergouvernementele conferentie over de verdragshervorming.

Het Europees Parlement als actieve belanghebbende en faciliterende deelnemer wenst u daarbij veel sterkte.

Achter het voorzitterschap ziet u het beeld van Europa dat wordt voorgesteld door de vlag met twaalf sterren. Wij zijn politici en dus moeten wij pragmatisch zijn en met beide benen op de grond blijven staan; maar niets verbiedt ons te kijken naar die sterren voor u en onze dromen over de gezamenlijke toekomst te dromen die wij ons willen verbeelden en willen creëren.

Over dromen gesproken: ik wil deze bijzondere dag afsluiten met een citaat van de Ierse winnaar van de Nobelprijs voor de literatuur, William Butler Yeats:

"I have spread my dreams under your feet; Tread softly because you tread on my dreams" (Ik heb mijn dromen onder jouw voeten gespreid; loop voorzichtig want je loopt op mijn dromen).

**Speech by Prof. Romano Prodi
President of the European Commission
Opening session of the Convention on the future of Europe
European Parliament
Brussels, 28 February 2002**

Ladies and gentlemen,

There are times when peoples are called on to affirm and define their reasons for being together.

For the peoples of our Europe such a moment has arrived.

You, the representatives of the States, institutions and peoples of Europe have come together in this Convention today because integration has been more successful than we could ever have hoped.

You are together here because a whole continent is considering its own future.

It is your task to find the answers, answers worthy of the prize at stake.

The central question you are called upon to answer is not technical.

It goes far beyond simple mechanisms, rules and institutional structures.

Because Europe is far more than just that.

Fifty years ago, clear-headed, courageous and far-sighted men succeeded in embarking on a totally new course.

Those men chose reconciliation rather than war, peace based on interdependence rather than mutual destruction, the rule of law rather than the "might is right" approach. They laid the foundations for a Community of peoples and States.

Completely new supranational institutions were constructed and, in the course of time, consolidated.

Working alongside the Member States meeting in the Council, there is a Commission to safeguard general European interests, a Parliament elected by universal suffrage to represent the people of Europe and a Court of Justice to ensure that the rule of law prevails.

This collaboration has created a new European identity.

It has encouraged exchange on an unprecedented scale.

It has enabled and produced stability and growth.

And lastly, it has brought about the birth of the euro, which has been welcomed with enthusiasm all over Europe.

Thirteen years have elapsed since the peoples of Central and Eastern Europe, who until then had been deprived of their liberty, took their futures into their own hands and chose the way of democracy.

Today, those peoples whose representatives I welcome with deep feeling and in friendship - are asking to join with us.

We must answer this request with a firm yes, renewing and extending the European political pact.

The flaws in Community integration which definitely exist and must be ironed out are nothing when compared with what we have managed to build and what we can and must still achieve.

The enlarged European Union, Greater Europe can be a success.

We have the capacity to make it happen.

But what is the project for the Europe of the future?

I believe that it means meeting these four challenges.

Firstly, as Europeans, we must take our share of the responsibility for peace and development in the world.

Indeed, the future of the world is at stake, the lives of millions of human beings forced to live in indescribable poverty and the fate of the innocent, who are forced to pay the highest price for senseless wars.

And none of our States, acting alone, can do this.

As Europeans, we must also defend a balanced model of society able to reconcile economic prosperity and solidarity.

Our prosperity and way of life are closely linked to the balance between growth, social justice and environmental protection.

And our capacity to create growth and employment is dependent on the single currency and the single market, both of which are based on a common system of rules.

Furthermore, as Europeans, we must guarantee freedom while adhering to the principles of security.

Our history and our culture do not allow us to separate security, justice and liberty. When dealing with terrorism and crime that do not stop at borders or with large-scale migrations, we can only act on a European scale.

Lastly, we Europeans must stake our futures on making Europe a centre of intellectual and scientific influence and of innovation.

Because in the field of intelligence Europe cannot allow itself to be left behind.

Once you have defined the project for the Europe of the future, then, and only then, Members of the Convention, will be the moment to address the more specifically institutional problems.

Let me share a few brief thoughts with you on this subject.

We have to give ourselves a Constitution, which marks the birth of Europe as a political entity.

However, we must not forget the unique nature of European integration.

The European Union is unique in that it is a union of peoples and States. The real aim is not to build a superstate. Why do so now, at a time when classical State models are increasingly incapable of managing globalisation? The real aim, a combination of realism and vision, is to continue developing this unique structure towards an increasingly advanced supranational democracy.

A European democracy based on the peoples and the States of Europe.

To do so, we have to adapt the major principles underlying our national democratic traditions to the unique structure of Europe. These are:

- the separation of powers;
- majority voting;
- public debate and a vote by the people's elected representatives on all legal texts;
- approval of taxes by Parliament.

The Union's decision-making system needs to be overhauled.

We need new, simpler and more transparent procedures for taking and implementing decisions.

Tasks and responsibilities currently assumed at Union level can and must be reviewed and devolved to the Member States. The Commission will not shirk its responsibilities and is ready to play its part, to change in accordance with Europe's new needs.

It is ready to redefine its own tasks to take on new responsibilities in fields where the future of Europe is at stake. It is also ready to give up part of its powers if this contributes to the greater common good. All the Institutions here represented have in fact the duty to call themselves into question in the context of this Convention.

The Commission is the guardian of the Treaties.

This means ensuring that the European Union evolves in a way that is true to itself. It does not mean preserving at all cost what time calls on us to change.

While recognising and respecting the great cultural and spiritual traditions that are at the heart of Europe, we must work to bring about a genuine reform of the Union.

A reform that is both far-reaching and faithful to the great principles that have provided the basis for our success.

We must move towards "an ever-closer union among the peoples of Europe" because young Europeans will be unable to identify with a limited, straitjacketed project.

We must share sovereignty if we are able to exercise it in any real sense (as we have done in the case of the currency).

We must recognise the need for institutions which are responsible for the general interest.

We must ensure that all States are treated equally.

Members of the Convention,

Europe is not an alliance. It is the shared home of the citizens of Europe. It is the new protagonist of the new century.

For this reason it cannot be based on the laws of the few largest, strongest or most senior members of the European club. The European Union is a "union of minorities" where no State may have the right to impose itself on others.

It cannot be satisfied with being a loose coordination incapable of resisting strong pressures.

Fifty years ago, Jean Monnet promoted the High Authority of the European Coal and Steel Community, convinced that an institution entrusted with defending a higher interest should ensure that everyone fulfilled one's undertakings.

On the basis of this conviction you, the Members of the Convention, will need to promote solid institutions.

The Union is not, nor should it become a new League of Nations, reduced to impotence by selfishness and the right of veto.

The European Union offers a harmonious model of supranational democracy.

It is the only real attempt to globalise democratically, in such a manner as to provide rights and growth.

For this reason it can play a very special role in the world today and tomorrow.

I am confident that you will succeed in giving our continent the institutions its unique position requires, institutions in keeping with its past and capable of meeting the challenges we face in tomorrow's world.

Within the Convention, the Commission will be represented by Commissioners Barnier and Vitorino. It will provide its full and enthusiastic contribution, drawing on all its own experience and expertise.

26 februari 2002

OPENINGSREDE

VAN VOORZITTER V. GISCARD d'ESTAING
VOOR DE CONVENTIE OVER DE TOEKOMST VAN EUROPA

Een woord van dank aan de voorzitter van de Raad (omdat hij de Conventie in het leven heeft geroepen)

 aan de voorzitter van het Europees Parlement (voor zijn gastvrijheid en voor het contact met de kiezers van de enige gekozen Europese instelling)

 aan de voorzitter van de Commissie (voor zijn bereidheid ons te inspireren en de ervaring van zijn instelling met ons te delen).

Mesdames, Messieurs,

Ladies and Gentlemen,

Meine Damen und Herren,

Signore e Signori (IT)

Señoras y Señores (ES)

Dames en heren (NL)

Mine damer og herrer (DK)

Κυρίες και Κύριοι (GR)

Minhas Senhoras e Meus Senhores (PT)

Hyvät naiset ja herrat (FI)

Mina damer och herrar (SV)

Szanowni Państwo (PL)

U bent de leden van de Conventie over de toekomst van Europa.

U bent de leden van de Conventie van Europa.

In die hoedanigheid beschikt u over het vermogen waarover elk politiek orgaan beschikt: te slagen of te mislukken.

Aan de ene kant, de gapende afgrond van de mislukking. Aan de andere, de smalle weg naar het succes.

Indien wij mislukken, dragen wij bij tot de huidige verwarring rond het Europese project, waarvan wij weten dat het na de uitbreiding niet bij machte zal zijn voor ons continent een doeltreffend en voor het publiek begrijpelijk bestuursstelsel te bieden. Wat de afgelopen vijftig jaar is opgebouwd, zou zijn natuurlijke grens bereiken en bedreigd worden door ontwrichting.

Indien wij slagen, dat wil zeggen indien wij een akkoord bereiken over een voorstel voor een concept van de Europese Unie dat is aangepast aan zowel de continentale dimensie als aan de eisen van de XXIe eeuw, een concept dat ons continent eenheid brengt maar recht doet aan zijn verscheidenheid, dan kunt u uiteengaan en naar huis terugkeren - ongeacht of u Italiaans Europeaan, Anglo-Europeaan, Pools-Europeaan of een van de andere Europeanen bent - met het gevoel een bescheiden maar doeltreffende bijdrage te hebben geleverd aan een nieuw hoofdstuk in de geschiedenis van Europa.

*
* *

Als inleiding bij deze Conventie zou ik u willen zeggen hoe essentieel ons werk is voor Europa en zelfs voor de wereld; maar ook hoe moeilijk onze taak is, want wij zullen de dynamiek van een beweging van staten en mensen moeten paren aan een grote gestrengheid in gedachte en methode; ik zou willen besluiten met een oproep tot enthousiasme, een oproep aan u, de leden van de conventie, aan de leiders van de lidstaten en de kandidaat-lidstaten, en aan alle burgers van Europa, van de oudsten, die hebben geleden onder de wrede conflicten van het verleden, tot de jongsten, die dromen dat zich voor hen in Europa een grote ruimte van vrijheid en kansen zal ontfouwen.

*
* *

De Europese Raad had het belang van onze werkzaamheden niet beter kunnen onderstrepen dan door voor de Conventie waarvan u lid bent, zo een indrukwekkende groep mensen bijeen te brengen.

Deze groep van 105 leden is opgewassen tegen de uitdaging waarvoor wij staan:

- de Conventie zal gebruik maken van de diensten van twee prominente vice-voorzitters, de heren Giuliano Amato en Jean-Luc Dehaene, die de hoogste verantwoordelijkheden bekleed hebben in twee landen die aan de wieg hebben gestaan van Europa;

- de aanwezigheid, onder de vertegenwoordigers van het Europees Parlement, de nationale parlementen en de regeringen, van eminente persoonlijkheden die hun gedachten hebben laten gaan over de grondslagen van het Europees debat, zal borg staan voor de kwaliteit van de dialoog die zij zullen voeren met hun nationale instanties, voor wie zij als onmisbare woordvoerder zullen fungeren;

- in dit verband wil ik een welgemeend woord van dank uitspreken aan de instanties die positief op mijn verzoek hebben gereageerd en vrouwen als hun vertegenwoordigers hebben aangewezen;

- wat de twee vertegenwoordigers van de Commissie betreft, zij zullen ons bijstaan met hun grote deskundigheid en hun praktische kennis van het communautaire Europa;

- dankzij de sterke vertegenwoordiging van de kandidaat-lidstaten, met 39 leden, zal de Conventie nauwkeurig kennis kunnen nemen van hun aspiraties en de rol die zij in Europa wensen te spelen;

- het secretariaat-generaal van de Conventie zal worden verzorgd door een diplomaat van hoog niveau, die ervaring heeft opgedaan met de Europese instellingen. Ik dank de Britse regering voor haar hulp bij de aanwijzing.

Het kleine team van het secretariaat-generaal tenslotte, zal, jong en talentvol als het is - maar uitsluitend geselecteerd op grond van merites -, naar mijn stellige overtuiging fungeren als de uiterst briljante "think tank" van het grote Europese avontuur en bijdragen tot een coherente en methodische aanpak.

*

* *

De Conventie vindt haar plaats in het continuüm van een rijke en vruchtbare Europese geschiedenis.

Sinds Jean Monnet, Konrad Adenauer, Paul-Henri Spaak en Alcide de Gasperi is een reusachtige, bijna ongelooflijke, weg afgelegd.

Alleen al onze gezamenlijke aanwezigheid in deze zaal zou minder dan 60 jaar geleden de Britten, de Duitsers, de Fransen en de Nederlanders, en minder dan vijftien jaar geleden de Tsjechen, de Hongaren en de Roemenen, onvoorstelbaar hebben geleken en zou hen hebben doen wegdromen.

De voortgang van Europa is in stappen verlopen, van verdrag tot verdrag. De weg is getekend door deelakkoorden, door crisissen, die ook weer snel werden overwonnen. Het meest kenmerkend is dat Europa in bepaalde perioden weliswaar stil kon lijken te staan maar nooit achteruit is gegaan.

Door vlot en welgemoed over te gaan op een andere munt hebben 302 miljoen Europeanen onlangs het verwijt van eurosclerose van zich af geworpen en laten zien dat zij veranderingen kunnen aanvaarden zolang de voorgestelde verandering hun maar eenvoudig en nuttig voorkomt.

Over het hele traject hebben de Europese instellingen, de Raad, het Europees Parlement, de Commissie en het Hof van Justitie, onmiskenbare diensten bewezen, waaraan een woord van hulde op zijn plaats is.

Tegelijkertijd kan alleen maar worden vastgesteld dat de grenzen thans in zicht zijn. De eenwording van Europa vertoont symptomen van ademnood, zoals in de verklaring van Laken wordt onderstreept.

De besluitvormingsmechanismen zijn ingewikkeld geworden, zozeer dat zij voor het publiek ondoorzichtig dreigen te worden. Sinds Maastricht zijn de onderhandelingen over nieuwe verdragen moeizaam verlopen, zonder hun oorspronkelijke doelstellingen te verwezenlijken: tijdens de besprekingen in de instellingen heeft het gemeenschappelijke Europese belang vaak moeten wijken voor nationale belangen. De opkomst bij de Europese verkiezingen ten slotte, is gedaald tot een onrustbarend niveau: in 1999 bleef zij voor de eerste keer onder de zo symbolische drempel van 50%!

In het huidig Europa zijn de middelen niet meer aangepast aan de doelstellingen. Na de uitbreiding zal de kloof alleen maar groter worden.

Het is aan ons deze situatie te verhelpen, niet alleen in het belang van Europa maar ook in het belang van de wereld.

De wereld heeft thans behoefte aan een sterk, verenigd en vreedzaam Europa.

De wereld zou het beter stellen indien gerekend kon worden op Europa, een Europa dat met één stem spreekt, uiteraard om uiting te geven aan zijn trouw jegens zijn bondgenoten maar ook om, steeds wanneer dat nodig, is op te roepen tot verdraagzaamheid en matiging, het bespreekbaar maken van verschillen en het eerbiedigen van de mensenrechten.

Laten we niet vergeten dat ons continent de mensheid sinds de klassieke oudheid tot aan de Verlichting drie fundamentele gaven heeft geschonken: de rede, het humanisme en de vrijheid.

Ja zeker, eenieder zou zich op onze planeet beter voelen indien hij de krachtige stem van Europa kon horen.

Indien wij slagen, zal Europa over 25 jaar of 50 jaar - de tijd die ons scheidt van het Verdrag van Rome - een andere rol in de wereld zijn gaan vervullen.

Europa zal gerespecteerd worden en een gehoor vinden, niet alleen als de economische mogendheid die het al is, maar ook als een politieke mogendheid die op voet van gelijkheid zal spreken met de grootste, bestaande of toekomstige, mogendheden op aarde, en die zal beschikken over de middelen om actief zijn waarden tot gelding te brengen, zijn veiligheid te waarborgen en een actieve rol te spelen bij de handhaving van de internationale vrede.

Ons werk, dames en heren leden van de Conventie, zal slechts een stap op de weg naar het nieuwe Europa vormen, maar het is een stap die moet worden gezet om ons multinationale avontuur een nieuwe start te geven.

*

* *

Het huidige stagneren van Europa houdt verband met verschillende factoren, met name de verstrengeling van bevoegdheden, de ingewikkeldheid van de procedures en wellicht ook de verzwakking van de politieke wil, maar is naar mijn mening vooral te wijten aan één cruciale oorzaak: het probleem een sterk gevoel van betrokkenheid bij de Europese Unie te combineren met de handhaving van een nationale identiteit.

Dat probleem bestaat nu ook al. Maar het probleem zal zich sterker doen gevoelen als gevolg van het aantal en de verscheidenheid van de staten die weldra het leven van de Europese Unie zullen delen.

Deze behoefte is betrekkelijk nieuw. Gedurende de eerste decennia van de Europese eenwording, toen de nationale identiteiten zich nog krachtig manifesteerden, ja zelfs aanzetten tot bloedige confrontaties om zichzelf te beschermen of gehoord te worden, en toen het slechts ging om een klein, betrekkelijk homogeen Europa, was de enige opgave gelegen in het doen vorderen van de Europese integratie.

Sinds de jaren '90 echter is in toenemende mate een andere vraag aan de orde: hoe kan het verlangen deel uit te maken van een krachtige Europese Unie verenigd worden met een duurzame en solide verankering in het nationale politieke, sociale en culturele leven?

We moeten ervoor zorgen dat bestuurders en burgers een krachtige en zichtbare "affectio societatis" ontwikkelen ten aanzien van Europa, en tegelijkertijd hun natuurlijke verbondenheid met de nationale identiteit behouden.

Met al die overwegingen voor ogen heeft de Europese Raad in Laken besloten, een Conventie over de toekomst van Europa te creëren, waarvan u lid bent, en die Conventie de opdracht te geven, de hervorming van de Europese structuren voor te bereiden, en, als we daartoe in staat zijn, de weg in te slaan naar een Grondwet voor Europa.

*

* *

Wat moet dan ons programma zijn?

En hoe moeten we tewerk gaan?

Zoals de zaken er nu voorstaan in Europa, is het goed terug te gaan en te kijken waar we vandaan komen, én ons af te vragen wat het einddoel moet worden van het Europese project.

De eerste fase van onze werkzaamheden zal dan ook een fase zijn waarin open en aandachtig zal moeten worden geluisterd.

Als leden van de Conventie, zullen wij bij onszelf en bij onze gesprekspartners te rade gaan, om een antwoord te vinden op de vraag: "Wat wordt er aan het begin van de XXIe eeuw door de Europeanen van Europa verwacht?".

Wij mogen niet uitgaan van een vooropgezet idee en moeten onze visie op het nieuwe Europa vorm geven door voortdurend en aandachtig te luisteren naar onze partners, bestuurders en bestuurden, economische en sociale actoren, vertegenwoordigers van de territoriale gemeenschappen - die hier reeds aanwezig zijn - leden van organisaties en de civiele maatschappij die in het Forum vertegenwoordigd zijn, maar ook die mannen en vrouwen die alleen maar kunnen zeggen dat zij deel uitmaken van Europa.

Naar twee groepen moeten we met bijzondere aandacht luisteren: ten eerste de jongeren, voor wie we, naar ik hoop, een Conventie van de Europese jeugd zullen kunnen organiseren, die een zitting zou kunnen houden zoals wij nu doen; en ten tweede, de burgers van de kandidaat-lidstaten, voor wie de Europese Unie een ontdekking, maar ook een leerproces zal zijn.

Wij zullen gebruik maken van moderne en interactieve communicatiemiddelen, met name het Internet. Iedereen moet zijn of haar stem kunnen laten horen; hetgeen uiteraard een efficiënte en gedecentraliseerde organisatie vergt, die een open dialoog mogelijk maakt, wars van elke ideologie of partijdigheid.

Voorts leeft de wens een interactief gesprek aan te gaan met de civiele maatschappij, die zo de kans moet krijgen op sommige van onze toekomstige voorstellen te reageren.

Vice-voorzitter Jean-Luc Dehaene is bereid gevonden de werkzaamheden van de Conventie op dat gebied te coördineren.

Onze eerste vergaderingen zullen gewijd zijn aan het beluisteren van hetgeen Europa vraagt.

Zo zullen we onder meer de vraag stellen hoe de Europeanen zich Europa over 50 jaar voorstellen. Willen zij een steeds homogener - eenvormiger - Europa, dat in een dynamische harmonisering wordt voortgestuwd?

Of verkiezen zij een Europa dat zijn diversiteit behoudt, en de historische en culturele identiteit eerbiedigt? Twee verschillende doelstellingen, die uiteraard tot twee verschillende benaderingen leiden.

Een andere vraag waarnaar scherp zal moeten worden geluisterd, is de vraag die de Verklaring van Nice bovenaan de vragenlijst voor de Conventie heeft geplaatst, en waarvan in de Verklaring van Laken het belang wordt onderstreept: hoe zullen de respectieve bevoegdheden van de Europese Unie en de lidstaten worden afgebakend; m.a.w. wie doet wat in Europa? Wat moeten

de bevoegdheden van de Unie en van de staten zijn? Moeten we de voorkeur geven aan exclusieve bevoegdheden, of moeten we ons erin schikken dat er een grote sector met gedeelde bevoegdheden bestaat? Hoe moeten die bevoegdheden worden uitgeoefend, om begrijpelijk te blijven voor de publieke opinie?

Bij het luisteren zullen we gebruik kunnen maken van het bijzonder verrijkende werk dat door het Europees Parlement is verricht.

Om het onze gesprekspartners uit de civiele maatschappij gemakkelijk te maken, kan gedacht worden aan een "enquête over Europa", zoals die reeds in sommige lidstaten bestaat.

*
* *

Na deze luisterfase zullen wij bij onze werkzaamheden twee parallele sporen moeten volgen.

Eerst en vooral zullen we antwoorden moeten zoeken op de vragen die in de Verklaring van Laken zijn gesteld. Deze vragen kunnen in zes algemene categorieën worden opgesplitst: fundamentele vragen over de rol van Europa; de verdeling van de bevoegdheden in de Europese Unie; de vereenvoudiging van de instrumenten van de Unie; de werking van de instellingen en hun democratische legitimiteit; één stem voor Europa in internationale aangelegenheden; en, tot slot, de weg naar een grondwet voor de Europese burgers.

Tegelijkertijd zullen we de verschillende door anderen naar voren gebrachte scenario's voor de toekomst van Europa die circuleren, zorgvuldig moeten bestuderen.

In dat stadium zullen we geen waardeoordeel vellen; maar zullen wij die ideeën, samen met al hun implicaties onderzoeken en toetsen op hun consistentie, met name in het licht van de punten die in Laken aan de orde zijn gesteld; zulks om in te schatten welke gevolgen die ideeën voor de toekomst van Europa over 25 en 50 jaar zullen hebben.

We zullen ons met name buigen over de volgende formules:

- de organisatie van de Europese instellingen op grond van het Verdrag van Nice;

- het plan voor een op federale leest geschoeid Europa, zoals met name door vooraanstaande Duitse beleidslieden is voorgesteld;
- het document van de Europese Commissie over de modernisering van de werkwijze van de Gemeenschap;
- de oplossingen die worden aangedragen onder de vlag van een "federatie van natie-staten", ongeacht de eventuele oprichting van een tweede kamer.

Als dit onderzoek eenmaal voltooid is, zal de Conventie de derde fase van haar werkzaamheden kunnen aanvatten: de aanbevelingen, en, jazeker, haar voorstel.

Wij zullen tegemoet moeten komen aan het verzoek om vereenvoudiging van de Verdragen, met als doel te komen tot één enkel Verdrag, dat voor iedereen leesbaar is, dat voor iedereen begrijpelijk is.

In de Verklaring van Laken wordt de Conventie de keuze gelaten: mogelijkheden voorstellen of een enkele aanbeveling doen.

Het zou met onze aanpak in strijd zijn nu een keuze te maken dienaangaande.

Het lijkt evenwel geen twijfel dat onze aanbeveling in de ogen van het publiek veel gewicht en veel gezag zou hebben indien we erin slagen een brede consensus te bereiken over een enkel voorstel dat we samen zouden kunnen voorleggen.

Als we op dit punt een consensus bereiken maken we de weg vrij voor een Constitutie voor Europa.

Laten we, om een semantische discussie te voorkomen, alvast afspreken dat we die tekst zullen noemen: "een constitutioneel verdrag voor Europa".

*
* *

Ik zal het nu hebben over de wijze waarop onze werkzaamheden zullen plaatsvinden.

Eenieder kan zich voorstellen welke immense taak ons wacht indien wij alles goed willen doordenken en onze voorstellen in concrete teksten willen gieten

De termijn van één jaar die ons is toegemeten, is vrij kort.

Wij zullen trachten ons aan die termijn te houden.

Ik voeg er echter meteen aan toe dat ik niet bereid ben de authenticiteit van het luisteren naar de Europese burgers en de kwaliteit van de werkzaamheden van onze Conventie en haar voorstellen daarvoor op te offeren.

De praktische modaliteiten voor onze Conventie hoeven niet tijdens deze openingszitting aan bod te komen, die zullen we tijdens onze eerste werksitting regelen.

Wel wil ik hier drie opmerkingen maken die mijns inziens belangrijk zijn voor het verloop van onze werkzaamheden.

1. Wij zijn geen intergouvernementele conferentie en we zijn ook geen parlement.

Wij zijn een Conventie.

Wij zijn geen Intergouvernementele Conferentie, want wij hebben geen mandaat van de regeringen ontvangen om namens hen te onderhandelen over de oplossingen die wij zullen voorstellen.

Wij zijn geen Parlement, want wij zijn geen instelling die door de burgers is gekozen om wetsteksten op te stellen. Die rol is voorbehouden aan het Europees Parlement en de nationale parlementen.

Wij zijn een Conventie.

Wat houdt dat in?

Een Conventie is een groep mannen en vrouwen die bijeen is, enkel en alleen om een

gemeenschappelijk ontwerp op te stellen.

Dit bestaansprincipe van onze Conventie maakt ons tot een eenheid.

De leden van de vier componenten van onze Conventie dienen zich niet uitsluitend als woordvoerders te beschouwen van wie hen heeft aangewezen - de regeringen, het Europees Parlement, de nationale parlementen en de Commissie. Net zo min als dat Giuliano Amato namens Italië, Jean-Luc Dehaene namens België en ik namens Frankrijk zullen spreken.

Eenieder zal uiteraard trouw blijven aan zijn mandaat, maar zal zijn persoonlijke bijdrage moeten leveren aan de werkzaamheden van de Conventie.

Voor de duidelijkheid: deze Conventie heeft geen kans van welslagen als zij slechts de plaats is waar uiteenlopende opvattingen tot uitdrukking worden gebracht. Zij dient de smelthaard te worden waarin de komende maanden allengs een gemeenschappelijke aanpak ontstaat.

Om het oor te luister te leggen, moet de Conventie zich naar buiten keren.

Maar om zich te bezinnen op hetgeen wij zullen kunnen voorstellen, zullen de leden van de Conventie zich tot elkaar moeten keren en geleidelijk een "Conventiegeest" moeten ontwikkelen.

Naar buiten, om te luisteren. Naar binnen, om voorstellen te doen.

*

* *

2. Mijn tweede opmerking gaat over wat er in het kader van de Conventie zelf zal gebeuren.

De Verklaring van Laken heeft de Conventie twee structuren gegeven: met een voorzitter en twee plaatsvervangende voorzitters, en met een presidium met twaalf leden.

Sommigen van u hebben zich afgevraagd hoe de rol van het presidium en de voltallige vergadering eruit zal zien. Zij vrezen dat het voornaamste werk in het presidium verricht zal worden.

In dat verband zeg ik hun dat voor mij de Conventie de Conventie is!

Het is normaal dat de werkzaamheden van de Conventie door een presidium voorbereid en georganiseerd zullen worden, zoals dit voor elke vergadering en elke vereniging het geval is.

Maar de besprekingen zullen hier plaatsvinden en openbaar zijn.

De rest zal in grote mate van u en van de inhoud van uw bijdragen afhangen.

Als uw bijdragen werkelijk tot doel hebben consensus voor te bereiden, als u de voorstellen en opmerkingen van de andere leden van de Conventie in aanmerking neemt, dan kan hier in de Conventie stap voor stap de inhoud van de definitieve consensus worden uitgewerkt.

3. Mijn derde opmerking is slechts een overpeinzing.

Onze Conventie is de eerste gelegenheid sinds de Conferentie van Messina in 1955 waarbij Europese leiders zich de middelen en de tijd gunnen om zich grondig te beraden over de toekomst van het Verenigde Europa.

Er hebben sedertdien weliswaar verscheidene intergouvernementele conferenties plaatsgevonden, maar dat waren fora voor diplomatieke onderhandelingen tussen de lidstaten, waarin elk land ernaar streeft - wat legitiem is - zoveel mogelijk uit het vuur te slepen, zonder acht te slaan op het totaalbeeld.

Ook de Europese Raad heeft er verschillende malen toe besloten bijeenkomsten te houden over de toekomst van de Europese instellingen, maar hetzij door de druk van de internationale agenda, hetzij door tijdgebrek, konden die besprekingen zelden langer dan een dag duren.

Daarom dragen de werkzaamheden van onze Conventie het karakter van een intellectuele herfundering van de toekomst van de Europese Unie.

Dames en Heren,

Staat u mij tot slot toe op te roepen tot enthousiasme,

"Enthousiasme" komt van het Griekse "en-thousia", dat "geïnspireerd door een god" betekende. In ons geval moet dat een godin zijn, Europa!

Wij krijgen dikwijls het verwijt dat we niet van Europa doen dromen, dat we ermee volstaan een ingewikkelde, ondoorzichtige structuur te bouwen die uitsluitend aan de ingewijden uit de economische en de financiële wereld is voorbehouden.

Laten wij dus dromen van Europa!

Laten wij ons een continent voorstellen dat tot vrede is gebracht, dat van zijn barrières en belemmeringen is bevrijd, en waar geschiedenis en aardrijkskunde eindelijk met elkaar zijn verzoend, zodat alle staten van Europa samen aan hun toekomst kunnen bouwen, na aparte wegen te hebben bewandeld in het westen en het oosten.

Een ruimte van vrijheid en kansen, waar eenieder naar eigen voorkeur kan gaan en staan om te studeren, te werken, te ondernemen en zich verder te ontwikkelen.

Een ruimte die duidelijk omschreven is door de wijze waarop hij de dynamiek van de creativiteit, de noodzaak van solidariteit en de bescherming van de zwaksten en kansarmsten zal kunnen doen samengaan.

Maar ook, een ruimte waarbinnen zich sterke culturele identiteiten handhaven en ontwikkelen die blijf geven van zowel bewustzijn van hun oorsprong als van nieuwsgierigheid naar - mogelijk stimulerende - uitwisselingen.

Laten wij ons ook de stem van Europa in de wereld voorstellen. Haar eenheid zal een garantie zijn voor haar invloed, en haar gezag.

Iedereen kent de rijkdom van haar cultuur, en haar steeds weer nieuwe creativiteit.

Europa heeft de wereld de rede, het humanisme en de vrijheid gebracht.

Zij heeft recht van spreken wanneer zij een boodschap laat horen van matiging, streven naar wederzijds aanvaardbare oplossingen en een vurige gehechtheid aan vrede.

Haar culturele diversiteit staat borg voor haar tolerantie.

Zij moet zich ook in staat tonen haar eigen veiligheid te garanderen, ongeacht de aard van de gevaren.

Ja, wij mogen dromen, en wij mogen doen dromen, van Europa!

Mochten we falen, dan zou elk land weer terugvallen in het model van de vrijhandel. Geen van onze landen, zelfs het grootste niet, zou ten overstaan van de mondiale reuzen voldoende gewicht in de schaal leggen. Wij zouden op onszelf teruggeworpen achterblijven, somber onze hersens pijnigend over de oorzaken van onze neergang en onze toestand van onderworpenheid.

Onze oproep tot enthousiasme is gericht tot alle overige Europeanen, maar allereerst tot onszelf.

Om de anderen mee te krijgen en te overtuigen, moeten wij hartstochtelijk een succes willen maken van onze taak, die formeel gezien bescheiden is, maar inhoudelijk gezien immens groot, want mochten wij deze taak overeenkomstig ons mandaat tot een goed einde brengen, dan zal hij de toekomst van Europa inspireren.

Leve Europa!

Ik dank u.
